

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/28/2021
Identifikačné číslo spisu: 1508218148
Dátum vydania rozhodnutia: 24.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:1508218148.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne STEAMEX spol. s r.o., so sídlom v Bratislave, Miletičova 23, IČO: 35 685 298, zastúpenej Consilior Iuris s.r.o., so sídlom v Bratislave, Radlinského 51, IČO: 47 231 157, proti žalovaným 1/ E. J., bývajúcemu v T., T. XX, 2/ E. J., bývajúcemu v T., C. S. X, obom zastúpeným Erben & Erben, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mostová 2, IČO: 35 724 111, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 39 C 175/2008, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. júna 2020 sp. zn. 15 Co 351/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia, že je vlastníčkou nehnuteľnosti I. - priestoru č. 2/157 - garáže vo výmere 17 m² a podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti 1/252; priestoru č. 4 - miestnosti č. 1 - 13 vo výmere 270 m² a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti 16/252, nachádzajúcich sa v stavbe súpisné č. XXXX postavenej na parcele č. XXXX/X, vedených pre okres T. R., Obec T. - m.č. H., katastrálne územie H., v LV č. XXXX, a spoluvlastníckym podielom vo veľkosti 16/251 k parcele č. XXXX/X vo výmere 2891 m², vedený pre okres T. R., Obec T. - m.č. H., katastrálne územie H., v LV č. XXXX; II. - priestoru č. 2, vchod 214, garáže vo výmere 17 m² a podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti 1/252; priestoru č. 4, miestnosti č. 1-9 vo výmere 298,42 m², spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a zariadeniach domu vo veľkosti 17/252, nachádzajúcich sa v stavbe súpisné č. XXXX, postavenej na parcele č. XXXX/X, vedených pre okres T. R., Obec T. - m.č. H., katastrálne územie H., v LV č. XXXX (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“). Skutkovým základom žaloby bolo, že dňa 15. októbra 2004 uzavrela žalobkyňa so žalovaným 1/ kúpnu zmluvu o prevode sporných nehnuteľností špecifikovaných v bode I. Vklad vlastníckeho práva bol povolený dňa 31. marca 2005 pod R. XXXX/XX, čím sa stal žalovaný 1/ výlučným vlastníkom nehnuteľností. Toho istého dňa žalobkyňa so žalovaným 2/ uzavrela kúpnu zmluvu o prevode sporných

nehnutelností špecifikovaných v bode II. Vklad vlastníckeho práva bol povolený dňa 6. apríla 2005 pod R. XXXX/XX, čím sa stal žalovaný 2/ výlučným vlastníkom nehnuteľností. Žalobkyňa svoj nárok na určenie, že je vlastníčkou sporných nehnuteľností odvodzovala od tej skutočnosti, že za ňu podpísal kúpne zmluvy bývalý konateľ spoločnosti O.. D. J., ktorý previedol sporné nehnuteľnosti na svojich rodinných príslušníkov - synov bez súhlasu valného zhromaždenia spoločnosti, bez vedomia ostatných spoločníkov spoločnosti a scudzil tak celé obchodné imanie spoločnosti a poškodil tým spoločníkov; tiež od toho, že O.. D. J. ako bývalý konateľ žalobkyne bol odsúdený za trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 255 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona s tým, že podľa žalobkyne spáchaním trestného činu došlo automaticky k porušeniu dobrých mravov, a preto právny úkon prevodu sporných nehnuteľností je od počiatku absolútne neplatný s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka a § 135a Obchodného zákonníka.

2. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 9. augusta 2017 č. k. 39 C 175/2008-497 žalobu zamietol a žalovaným 1/ a 2/ priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania podstatných podmienok určenia neplatnosti právnych úkonov, a síce nepreukázala, že konateľ O.. D. J. nebol oprávnený na uzavretie kúpnych zmlúv bez súhlasu valného zhromaždenia spoločnosti, bez vedomia ostatných spoločníkov spoločnosti. Rovnako nepreukázala skutočnosť, že žalovaní 1/ a 2/ sa dopustili konania v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie poukázal na to, že v danom prípade konateľ O.. D. J. rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 To 109/2016 nebol uznaný za vinného za to, že predal majetok poškodenej spoločnosti, ale za to, že v mene poškodenej spoločnosti uzatváral kúpne zmluvy, ktoré boli pre spoločnosť, v mene ktorej konal, zjavne ekonomicky nevýhodné a boli v rozpore so záujmami tejto spoločnosti. Dodal, že žalobkyňa (právnická osoba) v záväzkovom vzťahu ako predávajúca nepreukazovala vo vzťahu k žalovaným 1/ a 2/ ich protiprávnosť konania, resp. vykonanie právnych úkonov, ktoré by mali za následok žalobkyňou tvrdenú absolútnu neplatnosť právnych úkonov pri uzavretí kúpnych zmlúv z ich strany. V súvislosti s relevanciou dobrej viery žalovaných 1/ a 2/ dospel súd prvej inštancie k záveru, že pri prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti od právnickej osoby (zastúpenej oprávnenou osobou), ktorá bola vedená v katastri nehnuteľností ako jej vlastník, nie je právne rozhodné, či je nadobúdateľ dobromyseľný alebo nie, pretože táto otázka je relevantná najmä pri nadobúdaní od nevlastníka v prípadoch podľa Občianskeho zákonníka. Uzavrel, že žalovaní 1/ a 2/ nadobudli sporné nehnuteľnosti od právnickej osoby (žalobkyne), ktorá v čase uzavretia kúpnej zmluvy a povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bola vlastníkom prevádzaných nehnuteľností, pričom v zmysle § 40a Občianskeho zákonníka neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. Zároveň konštatoval, že trestnoprávnu zodpovednosť pri správe cudzieho majetku mala fyzická osoba - konateľ, ktorej následkom nebola automatická absolútna neplatnosť právnych úkonov vykonaných týmto konateľom, ale právo na náhradu škody spôsobenej takýmto konaním konateľa žalobkyne. V súvislosti s ustanovením § 193 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd prvej inštancie uviedol, že toto ustanovenie vyžaduje, aby všeobecné súdy zúčastnené na rozhodovaní v občianskoprávnom konaní boli viazané odsudzujúcim rozsudkom vo vzťahu ku všetkým skutočnostiam, ktoré boli podmienkou odsúdenia odsúdeného a všeobecným súdom boli zistené, to platí aj o zistení vzniku škody u poškodeného v dôsledku protiprávneho konania odsúdeného. Poukázal na to, že z rozsudku krajského súdu v trestnom konaní v danej veci vyplýva, že zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu sa nezhodujú s okolnosťami podstatnými pre rozhodnutie v konaní o určenie vlastníctva, resp. neplatnosti kúpnych zmlúv, keďže sa týkajú skutočností, ktoré nastali až po uzavretí kúpnych zmlúv, ktorých neplatnosti sa žalobkyňa v sporovom konaní voči žalovaným 1/ a 2/ domáha. Zo strany žalovaných 1/ a 2/ došlo k platnému uzavretiu kúpnych zmlúv s osobou oprávnenou konať za vlastníka sporných nehnuteľností, a to za splnenia obligatórnych zákonných a formálnych podmienok. Navyše, žalobkyňa prijala kúpnu cenu tým, že dlh odpísala z účtovníctva spoločnosti a tým znížila pasíva spoločnosti. Súd prvej inštancie konštatoval, že skutočnosť, že žalobkyňa (zastúpená štatutárnym zástupcom) pri vstupe do zmluvného vzťahu so žalovanými nepostupovala s dostatočnou opatrnosťou - t.j. došlo k porušeniu povinností stanovených § 135a Obchodného zákonníka, ktorých následkom nie je neplatnosť zmlúv, ale právo žalobkyne na náhradu škody voči konateľovi - nemôže negatívne ovplyvniť postavenie žalovaných 1/ a 2/, ktorí si pri uzatváraní kúpnej zmluvy so žalobkyňou splnili svoje povinnosti (záonné

podmienky) pre prevod vlastníckeho práva. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 24. júna 2020 sp. zn. 15 Co 351/2017 rozsudok súdu prvej inštancie I. v zamietajúcom výroku potvrdil; II. vo výroku o trovách konania zmenil tak, že žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Zároveň žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení sa stotožnil s dôvodmi rozsudku okresného súdu a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil, že porušenie povinností konateľa pri správe cudzieho majetku (majetku spoločnosti, v ktorej je konateľom) zakladá vnútorný vzťah medzi žalobkyňou a bývalým konateľom žalobkyne. Tá istá právnická osoba, len v inom obsadení konateľa, ktorá právny úkon pripravila, uzavrela, v neskoršom období (už v inom obsadení konateľa) sa nemôže domáhať ochrany v občianskom súdnom konaní a zvrátenia následkov takéhoto právneho úkonu; stále je to tá istá právnická osoba. Zastával názor, že náprava je možná len podľa Obchodného zákonníka, resp. v trestnoprávnom konaní, čo sa (v druhom prípade) napokon aj v predmetnej veci stalo. V nadväznosti na uvedené uzavrel, že obsah odvolania žalobkyne nie je spôsobilý spochybníť vecnú správnosť napadnutého výroku predmetného rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v nich uvedených. Odvolací súd súčasne zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania, keď ho považoval za nepresný s ohľadom na to, že z neho nevyplýva pomer, v akom sa žalovaní 1/ a 2/ podieľajú na nároku na náhradu trov konania a tiež súdu prvej inštancie vytkol, že nerozhodol najprv o nároku na náhradu trov konania podľa § 262 ods. 1 CSP. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolaiteľka“) dovolanie s poukazom na § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Uviedla, že súdy mali v danej veci posúdiť ako prejudiciálnu otázku neplatnosť kúpnych zmlúv, na základe ktorých bolo predmetné vlastnícke právo prevedené. V tejto súvislosti konštatovala, že zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu (za spáchanie ktorého bol odsúdený konateľ O.. D. J.) sa zhodujú s okolnosťami podstatnými pre rozhodnutie v tomto konaní, pričom je nepochybné, že O.. D. J. sa trestného činu dopustil tým, že uzavrel predmetné kúpne zmluvy za určitých okolností a tieto okolnosti sú rovnaké aj v prejednávanej veci. Žalobkyňa ďalej vyjadrila presvedčenie, že konanie O.. D. J. bolo konaním v rozpore s dobrými mravmi, čo potvrdzuje aj odsudzujúci rozsudok Krajského súdu v Bratislave a z tohto dôvodu mali súdy prihliadať na absolútnu neplatnosť kúpnych zmlúv ex offi. Poznamenala, že uvedené protiprávne konanie O.. D. J. bolo uskutočnené za účasti žalovaných 1/ a 2/. Napokon žalobkyňa namietala, že pokiaľ Okresný súd Bratislava V vyslovil v trestnom konaní záver o rozpore konania O.. J. s dobrými mravmi, týmto záverom bol v zmysle ustanovenia § 193 CSP viazaný aj súd prvej inštancie v prejednávanej veci a teda nebolo možné zamietnuť jej žalobu. Keďže sa súdy nižších inštancií uvedeným ustanovením neriadili, a teda konali svojvoľne v rozpore s platnou právnou úpravou, došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivé súdne konanie. Vzhľadom na uvedené žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

5. Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že podané dovolanie nespĺňa zákonné náležitosti podľa ustanovenia § 428 CSP. Poukázali na to, že dovolacia argumentácia žalobkyne viedla k spochybňovaniu právnych záverov súdov nižších inštancií bez toho, aby konkretizovala nesprávny postup odvolacieho súdu, ktorým malo dôjsť k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý súdny proces. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b/ uviedli, že žalobkyňa žiadnu právnu otázku zákonom požadovaným spôsobom nevymedzila. Nad rámec uvedeného žalovaní 1/ a 2/ konštatovali, že O.. D. J. nebol odsúdený za to, že sporné nehnuteľnosti predal, ale za to, že pri ich ocenení nepostupoval s náležitou starostlivosťou. Zdôraznili, že konajúce súdy sa náležite a správne vysporiadali so záväznosťou výroku trestného rozkazu v otázke spáchania trestného činu, jeho páchatel'a, ako aj výšky škody, pričom aj trestný rozsudok kvalifikoval obe kúpne zmluvy ako platné právne úkony. Navyše, žalobkyňa nesprávne stotožňovala nedostatok dobrej viery O.. D. J. a rozpor jeho konania so záujmami žalobkyne s konaním v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaní 1/ a 2/ preto navrhli podané dovolanie odmietnuť, prípadne ako nedôvodné zamietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Žalobkyňa vyvodzujúc prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namieta, že sudy nižších inštancií nerešpektovali ustanovenie § 193 CSP, a teda rozhodli v rozpore s platnou právnou úpravou.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa

účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

16. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces.

17. Podľa § 193 CSP súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihniteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

17.1. Súdna prax sa pri aplikácii § 193 vety tretej CSP (resp. predchádzajúceho ustanovenia § 135 ods. 1 OSP) ustálila na názore, podľa ktorého ak je v čase rozhodovania civilného súdu právoplatný rozsudok, ktorým bolo rozhodnuté, že bol spáchaný trestný čin, je súd viazaný výrokom, že bol trestný čin spáchaný a výrokom, kto ho spáchal; súd je pritom viazaný výrokom, nie odôvodnením trestného rozhodnutia. Z výroku o vine je však treba vychádzať ako z celku a brať do úvahy jeho právnu i skutkovú časť s tým, že rieši naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu konkrétnym konaním páchatel'a (R 22/1979). Rozsah tejto viazanosti je daný tým, do akej miery sa znaky skutkovej podstaty trestného činu zhodujú s okolnosťami relevantnými, resp. podstatnými pre rozhodnutie v občianskoprávnom konaní (porovnaj tiež nález Ústavného súdu SR z 23. novembra 2011 sp. zn. I. ÚS 269/2011 a rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 101/2012). Nejde pritom o porušenie § 193 vety tretej CSP, pokiaľ civilný súd nad rámec skutkovej a právnej časti výroku trestného rozsudku (obsahujúcej vyhodnotenie z trestnoprávnych hľadísk) vezme na zreteľ tiež niektorú ďalšiu okolnosť, ktorá je významná zo súkromnoprávnych aspektov.

17.2. Z argumentácie dovolateľky je zrejmé jej presvedčenie, že z rozhodnutia trestného rozsudku, ktorým boli sudy nižších inštancií v prejednávanej spore viazaní, vyplýva záver, že konanie O.. D. J. bolo v rozpore s dobrými mravmi, čo malo za následok absolútnu neplatnosť kúpnych zmlúv uzavretých so žalovanými 1/ a 2/. V danom prípade z relevantnej časti výroku rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. januára 2017 sp. zn. 4 To 109/2016 vyplýva, že O.. D. J. „ako konateľ spoločnosti Steamex s.r.o. v rozpore s ustanovením § 135a ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. (Obchodný zákonník), ktoré mu ukladalo povinnosť vykonávať svoju pôsobnosť štatutárneho orgánu s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti ako aj povinnosť zaobstarat' si a pri rozhodovaní zohľadniť všetky dostupné informácie týkajúce sa predmetu rozhodovania a ktoré mu aj zakazovalo pri výkone svojej

pôsobnosti uprednostňovať svoje záujmy alebo záujmy tretích osôb pred záujmami spoločnosti, predával majetok obchodnej spoločnosti Steamex s.r.o. za nízke kúpne ceny, ktoré nezodpovedali jeho reálnej hodnote a navyše takto hradil len pohľadávky, ktoré mala spoločnosť vo vzťahu k jeho dvom synom ... v dôsledku tohto konania obžalovaného bola poškodenej spoločnosti Steamex s.r.o., so sídlom v čase spáchania činu Bratislava, Wolkrova č. 2 spôsobená škoda v celkovej výške 123.594,97 eur, teda inému spôsobil značnú škodu tým, že porušil zákonom uloženú povinnosť spravovať cudzí majetok a spáchal taký čin ako osoba, ktorá má osobitne uloženú povinnosť hájiť záujmy poškodeného“. Tento záver trestného súdu o skutkovej a právnej stránke konania O.. D. J. vytváral rámec, v ktorom boli súdy v preskúmanom civilnom spore viazané podľa § 193 CSP.

17.3. Vychádzajúc z uvedeného sa dovolací súd nemohol stotožniť s názorom žalobkyne, podľa ktorého súdy v danej veci nerešpektovali predmetné ustanovenie. Trestný súd totiž vo svojom výroku neoznačil konanie O.. D. J. ako rozporné s dobrými mravmi a uvedený záver nemožno zo skutkového a právneho posúdenia konania O.. D. J., ktoré obsahuje výrok trestného rozsudku (a ktorým je civilný súd viazaný), vyvodiť ani implicitne za použitia tradičných interpretačných metód. Trestný súd síce vyslovil rozpor konania O.. D. J. s ustanovením § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka, keď tento predával majetok obchodnej spoločnosti Steamex s.r.o. za nízke kúpne ceny, ktoré nezodpovedali jeho reálnej hodnote, avšak uvedené nevdojak nezakladá vyslovenie absolútnej neplatnosti predmetných kúpnych zmlúv v civilnom konaní. Súd v občianskom súdnom konaní vykonáva vlastné dokazovanie, ktoré je mimo rozsahu rámca viazanosti podľa § 193 CSP oprávnený a súčasne povinný hodnotiť nezávisle od výsledkov trestného konania, a preto pokiaľ dospeje civilný súd po zohľadnení všetkých relevantných skutočností (vrátane tých, ktoré sa nezhodujú s obsahom zákonných znakov skutkovej podstaty súvisiaceho trestného činu) k prejudiciálnemu záveru o platnosti sporných právnych úkonov, nemožno bez ďalšieho konštatovať nerešpektovanie ustanovenia § 193 CSP. V prejednávanej veci súdy nižších inštancií na základe vykonaného dokazovania mali za to, že nebolo preukázané žiadne protiprávne konanie žalovaných 1/ a 2/, ktoré by malo za následok neplatnosť kúpnych zmlúv v čase ich uzavretia; uviedli tiež, že žalobkyňa zároveň nemá priame právo voči nadobúdateľom, ak nepreukáže neplatnosť alebo neúčinnosť právnych úkonov, na základe ktorých vlastníctvo nadobudli. Súdy konštatovali, že následkom porušenia povinnosti podľa § 135a Obchodného zákonníka štatutárnym zástupcom žalobkyne nie je neplatnosť zmlúv, ale právo žalobkyne na náhradu škody voči konateľovi, čo nemôže negatívne ovplyvniť postavenie žalovaných 1/ a 2/, ktorí si pri uzatváraní kúpnej zmluvy so žalobkyňou splnili svoje povinnosti a súčasne boli splnené zákonné podmienky pre prevod vlastníckeho práva. Navyše, odvolací súd v odôvodnení okrem spomenutého naznačil aj nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne v okolnostiach prejednávanej veci. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto nemožno považovať postup súdov nižších inštancií za nesúladný s ustanovením § 193 CSP.

18. Dovolací súd preto dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že súdy nesprávnym procesným postupom jej znemožnili uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP).

19. Žalobkyňa prípustnosť podaného dovolania ďalej vyvodzovala aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

20. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom

označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

21. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

22. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

23. Vzhľadom na to, že dovolateľka v podanom dovolaní explicitne nevyjadrila právnu otázku podľa § 421 CSP, dovolací súd posudzujúc obsah dovolania ako celok ústavne súladným spôsobom (porovnaj nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 336/2019) z neho vyabstrahoval znenie právnej otázky - či právoplatný odsudzujúci trestný rozsudok smerujúci voči bývalému konateľovi spoločnosti (žalobkyne), ktorým bolo vyslovené úmyselné konanie tohto konateľa v rozpore so záujmami spoločnosti predajom nehnuteľností, zakladá rozpor predmetných právnych úkonov (kúpnych zmlúv) s dobrými mravmi, a teda ich robí absolútne neplatnými.

24. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že takto zafinovaná právna otázka by mohla mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP iba vtedy, ak by výsledok jej riešenia (posúdenia a vyhodnotenia) odvolacím súdom predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý (v tomto prípade) bola žaloba žalobkyne zamietnutá. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľkou nastolená právna otázka toto kritérium nespĺňa, keďže v danom prípade nešlo o právnu otázku rozhodujúcu (kľúčovú) pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej. Odvolací súd totiž v odôvodnení na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že porušenie povinností konateľa pri správe cudzieho majetku (majetku spoločnosti, v ktorej je konateľom) zakladá vnútorný vzťah medzi žalobkyňou a bývalým konateľom žalobkyne a ďalej konštatoval, že tá istá právnická osoba, len v inom obsadení konateľa, ktorá právny úkon pripravila, uzavrela, v neskoršom období (už v inom obsadení konateľa) sa nemôže domáhať ochrany v občianskom súdnom konaní a zvrátenia následkov takéhoto právneho úkonu, nakoľko ide o tú istú právnickú osobu. Odvolací súd týmto právnym záverom (nad rámec prvoinštančných dôvodov pre zamietnutie žaloby) v okolnostiach prejednávaneho prípadu fakticky odoprel priznať žalobkyňi vo vymedzenom predmete konania právnu ochranu.

24.1. Treba podotknúť, že uvedenú situáciu odvolací súd vyhodnotil celkom správne, nakoľko pre záväzkové vzťahy je kľúčový tzv. princíp dôvery, podľa ktorého sa poskytuje ochrana zásadne tej osobe, ktorá urobila právny úkon s dôverou v určitý, jej druhou stranou prezentovaný skutkový stav, lebo ten, kto vyvolal určité konanie, nesmie sa ex post dovolávať väd jednotlivých úkonov, ktoré sám spôsobil. Jedná sa teda nepochybne o situáciu, kedy žalobkyňa - stelesňujúca súčasne rovnakú právnickú osobu, ktorá podľa jej tvrdenia absolútnu neplatnosť predmetných právnych úkonov (kúpnych zmlúv) sama spôsobila tým, že pri ich uzavieraní porušila dobré mravy - sa ako zmluvná strana potom ešte chce dovolávať ich neplatnosti na súde, čiže druhýkrát porušuje dobré mravy, len aby

dosiahla sledovaný cieľ. Preto dovolací súd zastáva názor, že takejto zmluvnej strane (žalobkyni) odvolací súd správne odoprel právnu ochranu, lebo platí zásada, že aj námietka rozporu s dobrými mravmi môže byť sama osebe v rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ sa daný subjekt odvoláva na svoje vlastné konanie, ktoré bolo v rozpore s dobrými mravmi (viď aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 281/2005, Zo súdnej praxe č. 54/2006).

24.2. S ohľadom na uvedené možno jednoznačne konštatovať, že od vyriešenia dovolateľkou nastolenej právnej otázky (či prípadne iných právnych otázok) rozhodnutie odvolacieho súdu v spore nezáviselo a jej vyriešenie dovolacím súdom by neovplyvnilo právne postavenie žalobkyne v spore, ani rozhodnutie vo veci samej (tzn. jej vyriešenie v zmieňovanom kontexte nemôže priniesť pre dovolateľku pozitívny výsledok v spore). Takto dovolateľkou nastolená otázka má v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

25. Z uvedených dôvodov je potrebné konštatovať, že dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nebol žalobkyňou vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP.

26. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.